

Kunnskapsdepartementet
Postboks 8119 Dep
0032 Oslo

Høring - Uttalelse angående forskrift om rammeplan for barnehagelærerutdanning

Vi viser til høringsbrev av 01.02.12 og til forslaget til forskrift for bachelor i barnehagelærerutdanning. Høgskolen merker seg at departementet særlig ber om vurdering av det som gjelder utdanningas formål og læringsutbyttebeskrivelsene og av det foreslåtte skiftet av navn til barnehagelærerutdanning. I uttalelsen fra høgskolen er disse to punkta derfor berørt først.

1) Navn på utdanninga

Høgskolen støtter forslaget til navneendring. Utdanninga utdanner for arbeid i barnehagen, og etter vårt syn er det derfor logisk å vise dette gjennom navnet på utdanninga. Vi ser derimot ingen grunn til å endre på andre leddet «– lærer» i denne sammenhengen, og dersom noen skulle ønske et navn som «barnehagepedagog», er det etter vår oppfatning et i seg sjøl avgjørende motargument at det ville likne for mye på «barnevernspedagog» og dermed føre til unødige forvekslingsproblem.

2) Utdanningas formål og læringsutbyttebeskrivelser

Formålet med utdanninga slik det er formulert i § 1 samsvarer i det vesentlige med vårt syn, og vi har bare tre merknader.

- Midt på side 1 heter det at: «Forskriften skal sørge for at utdanningen gir kvalifikasjoner for å ivareta barnas behov for *omsorg, lek, læring og danning* som grunnlag for allsidig utvikling.» Her er begrepet danning sidestilt med «omsorg, lek og læring». Det er mulig det er rett å gjøre det. I § 2, under «Kunnskaper», heter det likevel at kandidaten skal ha «bred kunnskap i barnehagens fagområder og om *danning gjennom omsorg, lek og læring.*» I dette tilfellet er altså «danning» gjort til et slags overbegrep som oppnås gjennom «omsorg, lek og læring». Vi anbefaler at de to elementa blir brakt i samsvar med hverandre, gjerne med utgangspunkt i det sist siterte.
- I nest siste avsnitt på side 1 heter det til slutt at: «Den skal sikre at utdanningen gir *både historisk, aktuelt og framtidsrettet perspektiv* på yrket og barnehagens rolle som en del av utdanningsløpet.» Det som blir nevnt først i ei opplisting framstår gjerne som mest viktig. Vi ønsker derfor, for å framheve det framtidsretta i utdanninga, at dette blir endra til «Den skal sikre at

utdanningen gir *framtidrettet, aktuelt og historisk* perspektiv på yrket og barnehagens rolle ...»

- I Lov om barnehager er det i Kapittel 1, § 2 understreka at barnehagen skal "bidra til å utjevne sosiale forskjeller". Vi savner dette perspektivet i forskriftens § 1 og mener det er viktig at det blir innarbeida.

Til læringsutbyttebeskrivelsene i § 2 har vi følgende kommentarer ut over det som er nevnt ovenfor:

- Vi anbefaler en gjennomgang av opplistingene i enkelte av punkta under kunnskaper, ferdigheter og generell kompetanse. Som nevnt ovenfor er det ett sted snakk om "omsorg, lek, læring og danning" et annet sted om «*danning gjennom omsorg, lek og læring*». Under «Ferdigheter» heter det (derimot) i første punkt at kandidaten « kan bruke sin faglighet og relevante resultater fra FoU til å lede og motivere barns *lek, undring, læring, og utvikling* og begrunne sine valg. Vi ser ikke bakgrunnen for at begrepet danning her er tatt bort og erstatta med «undring» og ber departementet endre dette.
- I noen av punkta under § 2 forstår vi ikke helt logikken i utvalget av kunnskaper, ferdigheter og kompetanse. Vi mener dessuten at betydninga av barns estetisk skapende utvikling er lite vektlagt i læringsutbyttebeskrivelsene. Dette gjenspeiler seg i en del av de konkrete merknadene nedenfor.
- I andre punkt under «Kunnskaper» heter det at kandidaten « har bred kunnskap om barns språkutvikling, flerspråklighet og gryende lese-, skrive- og regneferdigheter.» Vi mener det er uheldig å trekke ut «regneferdigheter» som enkeltlement av alt det som det matematiske området omfatter og foreslår følgende formulering: « Har bred kunnskap om barns språk- og matematikkutvikling, flerspråklighet og gryende lese- og skriveferdigheter.»
- I fjerde punkt under "Kunnskaper" heter det at kandidaten kan "... fremme kreative prosesser og kultur- og naturopplevelser" Vi går inn for å supplere dette slik at det står "...fremme kreative prosesser og *kunst-, kultur- og naturopplevelser*".
- I andre punkt under «Ferdigheter» heter det at kandidaten: « kan vurdere, stimulere og støtte ulike *barns språklige, sosial, emosjonelle, fysiske og matematiske utvikling*». Vi kan ikke se noe verken i barnas livsverden eller i barnehagens samfunnsmandat som tilsier at for eksempel matematisk utvikling skal framheves foran estetisk skapende- og moralsk utvikling. Primært mener vi derfor at også disse to sidene ved barns utvikling bør nevnes her. Til dette punktet er det også å si at ei opplisting uten bruk av alfabetisk rekkefølge framstår som prioritert rekkefølge, og at det er vanskelig for oss å se noen god logikk i den rekkefølgen elementa er nevnt i ovenfor.
- I femte punkt under "Generell kompetanse" blir det vist til at kandidaten "har endrings- og utviklingskompetanse, kan lede pedagogisk utviklingsarbeid og bidra til nytenkning og i innovasjonsprosesser for fremtidens barnehage." Vi ser ikke at "og i *innovasjonsprosesser*" tilfører noe nytt innhold her og foreslår å stryke dette uttrykket.

3) Struktur og innhold

Når det gjelder tanken om å organisere utdanninga etter kunnskapsområder, er vi fortsatt av den oppfatning at dette er en dårlig ide. Vi ser ikke gode grunner til å bygge opp ei utdanning som verken er basert i vitenskapsfag, skolefag eller i tilsvarende inndeling som i Rammeplan for barnehagen. Strukturen er heller ikke begrunna på en forståelig måte. Rammeplanutvalget har i arbeidsprosessen gitt en foreløpig definisjon som er vanskelig å forstå logisk.

Når det gjelder strukturen for utdanninga for øvrig, ser vi derimot at den vil fungere utmerket for en institusjon med høgskolens studenttall. Strukturen er ryddig og den gir mulighet for å lyse ut ulike utdanningsretninger der søkerne/studentene kan velge mellom å spesialisere seg i dybden eller ei mer breddeorientert utdanning tredje studieår. Vi håper derfor sterkt at selve den foreslåtte strukturen får stå urørt. Ei mer praktisk begrunna innvending har vi likevel. Det gjelder avsnittet om at i praksisopplæringa skal « Minimum 80 dager ... være i løpet av de to første studieåra, og minimum 20 dager i løpet av det siste studieåret.» Gitt at det i kunnskapsområdet Ledelse, samarbeid og utvikling skal gjennomføres et konkret utviklingsarbeid, mener vi dette området trenger en spesifikt tilknytta praksis på minst tre uker. Fordypningsenheten vil også kreve praksis. Samla mener vi derfor det er behov for i det minste fem uker praksis tredje studieår. Vi forslår derfor følgende formulering: «Minimum 75 dager skal være i løpet av de to første studieåra, og minimum 25 dager i løpet av det siste studieåret.»

Vi merker oss at det ikke skal knyttes studiepoeng til disiplinfag i den nye utdanninga. Vi mener likevel å se at de ferdige kandidatene, gitt ei slik organisering som forslaget legger opp til, vil ha behov for et vitnemålstillegg der institusjonene definerer omfang av ulike fag i utdanninga. Det behovet skyldes særlig hensynet til opptaksgrunnlag for videre utdanning ut over bachelorgraden.

4) Språklig opprydding på mikronivå

Det er en god del reint mikrospråklige feil og uheldige vendinger i forslaget. Forskriften bør altså gjennomgå en språkvask. Det fører for langt å gå i detaljer om dette, men det trengs særlig en gjennomgang av kommabruken. Et par formuleringer nevner vi spesielt:

Vi har kommentert rekkefølgen av elementa i et avsnitt under § 1. der det heter at:

- «Den skal sikre at utdanningen gir *både* historisk, aktuelt og framtidrettet perspektiv...».

Her skal uansett ordet «både» bort, siden det dreier seg om ei opplisting med tre element.

Under § 2, kunnskaper, heter det at kandidaten:

«Kjenner til nasjonalt og internasjonalt forsknings- og utviklingsarbeid med relevans for barnehagelærerprofesjonen og kan oppdatere sin kunnskap innen *fagområdet*».

Verken FoU-arbeid eller en profesjon er å regne som et fagområde. Punktet bør derfor reformuleres.

Endelig blir det i en del av punkta i læringsutbyttebeskrivelsen vist til studentenes kunnskap om relevant forsknings- og utviklingsarbeid og til at utdanninga etter § 1 skal være forskningsbasert. Det er vi absolutt enig i. Vi viser likevel til den ulike begrepsbruken under "Kunnskaper", "Ferdigheter" og "Generell kompetanse" og mener denne bør gås gjennom for å vurdere større konsekvens.

Med hilsen

Ole-Gunnar Søgne
rektor

Audun Rivedal
høgskoledirektør